

regeling van het onderwerp der ziekte-verzekering in de eerste plaats zoude worden ter hand genomen.

Men sprak de hoop uit, dat de regeling der administratieve rechtspraak niet al te langen tijd zoude uitblijven.

Eenige leden wenschten nu ook bij deze gelegenheid weder te constateeren, dat zij met genoegen hadden gezien, dat de Staatsloterij zoude worden opgeheven. De hoop werd nogmaals daarbij uitgesproken, dat dit niet al te geleidelijk zoude geschieden en dat men spoedig tot het gewenschte doel zoude komen.

§ 6 *Reglement van orde van den Raad van Ministers.* De wijziging, welke dit reglement heeft ondergaan, kwam in alle afdelingen ter sprake.

De stelling hier en daar in de pers ontwikkeld, dat de organisatie van den Ministerraad eigenlijk eene huishoudelijke gelegenheid is, waarin de Volksvertegenwoordiging zich niet heeft te mengen, achtten velen onjuist. Die stelling is niet overeen te brengen met de Koninklijke besluiten van 19 September 1823 en van 31 Maart 1842 (*Staatsblad* n°. 9), die duidelijk aantoonen, dat de Ministerraad niet is eene huishoudelijke bijeenkomst, maar een college, waarvan dan ook o. a. in art. 38 der Grondwet sprake is.

Eenige leden oordeelden het in strijd met den aard van een coalitie-Kabinet, waarvan de leden meer tegenover elkaar onafhankelijk moeten staan, dat het nieuwe reglement de strekking heeft om aan de positie van één persoon in het Kabinet een predomineerend karakter te geven. Hiertegen werd door andere leden aangevoerd, dat het beginsel van aanwijzing van den voorzitter door de Koningin juist was en overeenstemmend met het karakter, dat aan den Minister als raadsman der Kroon moet worden toegekend.

Omtrent de overige wijzigingen vroeg men, waartoe het noodig was, dat voortaan de aanvraag om eene buitengewone vergadering te beleggen niet meer door één lid kan geschieden, maar dat daartoe minstens twee leden noodig zijn. Dat de voordracht tot benoeming van een secretaris-generaal bij een departement van algemeen bestuur thans door dezen raad moest geschieden, keurde men af. Waarom zoude dit echter niet meer geschieden met de voordracht tot benoeming van den president der Nederlandsche Bank?

Vele andere leden kenden aan de wijzigingen geene groote betekenis toe. Het benoemen van een voorzitter was toch niet meer dan de bevestiging van een feitelijken toestand. Ook de overige wijzigingen zouden in de praktijk geen bezwaar opleveren.

De Minister, die een vergadering van den raad verlangt, zal gemakkelijk de medewerking daartoe van een zijner ambtgenooten kunnen verkrijgen. Ofschoon werd toegegeven, dat het beter ware geweest de voordracht tot benoeming van den secretaris-generaal te laten aan het hoofd van het departement, dat de verantwoordelijkheid draagt, zoude een Minister toch wel doorzettend genoeg wezen om dengen op de voordracht geplaatst te krijgen, wien hij voor zijn departement het meest geschikt achtte.

Waren de gevoelens omtrent aard en strekking van de veranderingen verdeeld, algemeen wenschte men van de Regeering te vernemen, welke leidende gedachte bij haar heeft voorgezeten en waaruit de noodzakelijkheid tot wijziging gebleken was.

§ 7. *Bonden van orde.* Men wenschte van meer dan eene zijde de aandacht van de Regeering te vestigen op het optreden van verschillende bonden, zooals o. a. bij de marine het geval is, die een ongunstigen invloed uitoefenen op de discipline.

Eenige leden waren van oordeel, dat in het algemeen de Koninklijke erkenning te gemakkelijk verleend wordt, maar meenden overigens te kunnen volstaan met te verwijzen naar de beschouwingen dienaangaande bij de behandeling van het VIde hoofdstuk der begrooting.

§ 8. *Gezagsuitbreiding in Indië.* In drie afdelingen meenden enkele leden te moeten wijzen op de hunsinziens uit een financieel zoowel als politiek oogpunt bedenkelijke maatregelen tot uitbreiding van feitelijk gezag in den Indischen Archipel.

Zij meenden de vraag te mogen stellen, of de Regeering zich

voldoende rekenschap geeft van de mogelijke gevolgen, die deze door het koloniaal bestuur aanbevolen maatregelen kunnen hebben.

Andere leden kwamen op tegen de onderstelling, dat hier van eigenlijke uitbreiding van gezag sprake kon zijn.

Vastgesteld 16 Januari 1902.

GLEICHMAN.

VAN WELDEREN RENGERS.

SASSEN.

RUTGERS VAN ROZENBURG.

RAHUSEN.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP- PORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1902. (2)

Het afdelingsonderzoek heeft de navolgende uitkomsten gehad.

§ 1. Het voornemen der Regeering om eene wettelijke regeling te maken omtrent de vervulling van het lidmaatschap der Staten-Generaal door hen die ook andere ambten of bedieningen bekleedden, vond instemming. Daarbij werd de wensch uitgesproken, dat de gelijktijdige uitoefening van het Kamerlidmaatschap met de bij de wet aan te wijzen ambten zooveel mogelijk mocht worden beperkt, omdat noodzakelijk of de vervulling van het Kamerlidmaatschap of het waarnemen van het ambt of de betrekking daardoor schade lijdt.

§ 2. Algemeene instemming werd betuigd met hetgeen in de Tweede Kamer door den Minister geantwoord is op het verlangen naar vrijdom van passagegelden op de spoorwegen voor leden van de Volksvertegenwoordiging.

Bijna algemeene toejuiching vond mede 's Ministers ongeneigdheid, om een doorgaand recht van bezoek van Rijksgebouwen en instellingen aan de Volksvertegenwoordigers te verschaffen. Men noemde het overbodig, omdat speciale vergunningen en zelfs aanbevelingen bij directeuren en bewakers in den regel door de Ministers met bereidwilligheid aan de afgevaardigden plegen verleend te worden.

Vastgesteld 16 Januari 1902.

GLEICHMAN.

VAN WELDEREN RENGERS.

SASSEN.

RUTGERS VAN ROZENBURG.

RAHUSEN.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP- PORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienst- jaar 1902. (2)

Het afdelingsonderzoek heeft de volgende uitkomsten gehad.

Algemeene beschouwingen.

§ 1. *Nederlandsche ambulance.* Door verschillende leden werd de zaak der gevangenneming van de tweede Nederlandsche ambulance besproken. Dat de Regeering gemeend heeft, dat het niet op haren weg lag pogingen aan te wenden om een